

«Глобалізація: позитивні та негативні наслідки» (10 клас). Деякі з цих тем виступають підґрунтям для узагальнення та поглиблення здобутих знань на уроках із «Загальної географії» (6 клас), «Географії материків і океанів» (7 клас), «Фізичної географії України» (8 клас). Використання цієї педагогічної технології формує розуміння причинно-наслідкових зв'язків на рівні фізичної та економічної географії, аналітико-синтетичного мислення, загальної культури мислення.

Отже, інноваційна педагогічна технологія «дебати» є складною, багатовимірною та поліфункціональною і має використовуватися у сучасній школі на уроках та у позаурочний час. Потенціал цієї педагогічної технології до кінця не розкрито. Дебати мають виступати не допоміжною, а однією із провідних педагогічних технологій у процесі навчання географії в загальноосвітній школі. Застосування педагогічної технології «дебати» виступає обов'язковим елементом формування конфліктологічної культури учнів.

Серета Л. І., старший викладач НаУКМА, (м. Київ)

ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ: СУПЕРЕЧНОСТІ В ПРОЦЕСІ ОЦІНЮВАННЯ

Вступ. Розвиток сучасного інформаційного суспільства наразі досить гостро ставить питання про формування екологічної компетентності випускників загальноосвітніх навчальних закладів (далі – ЗНЗ) на міжпредметній основі. Актуальні перспективи розвитку екологічної компетентності випускників ЗНЗ на міжпредметній основі зафіксовано у державних документах України: Національній доктрині розвитку освіти (2002), Законах України, які регламентують діяльність у сфері освіти, «Про освіту» (1996), «Про вищу освіту» (2014), Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»).

У науковій літературі існують та розвиваються ідеї, які можна вважати джерелами розробки філософського, науково-методичного, практичного підходів до оцінюванні екологічної компетентності випускників загальноосвітніх навчальних закладів.

Філософський підхід розробляли видатні науковці: В. Вернадський, Е. Гірусов, М. Каган, В. Кобилянський, Д. Ліхачов та інші. Науково-методичний підхід аналізували відомі педагоги Ш. Амонашвілі, Ю. Бабанський, І. Зверева, А. Кузнецов, І. Лернер, П. Підкасистий, М. Поташник, В. Сухомлинський, І. Якиманська.

Практичний підхід до оцінюванні екологічної компетентності випускників ЗНЗ розробляли педагоги-практики Т. Абрамов, В. Горлачов, А. Горшко, Т. Міханов та інші.

Існує низка конкретних суперечностей, які глибино торкаються проблеми нашого дослідження: 1) між змістом сучасної освіти у ЗНЗ, який включають у себе знання, уміння, навички, компетентності, та відсутністю узагальненої системи оцінювання, що моніторить їхні результати; 2) між розгалуженою науково-методичною базою, яка присвячена вивченню проблеми екологічної освіти в сучасній середній школі, та науково обґрунтованого підходу до оцінювання результатів екологічної компетентності у відповідності до специфіки саме екологічної компетентності випускників ЗНЗ на міжпредметній основі; 3) між практичною роллю природоохоронної діяльності для формування екологічної компетентності випускників ЗНЗ на міжпредметній основі та відсутністю методично обґрунтованої системи відповідних критеріїв та показників, що дозволяють об'єктивно проводити оцінювання екологічної компетентності випускників ЗНЗ на міжпредметній основі.

Всесвітньо відомі розробники оцінювання якості знань, умінь, навичок, компетентностей були Е. Губа (E. Guba) и Я. Лінкольн (Y. Lincoln). Ці науковці у власній книзі «Четверте покоління оцінювання» виділяють кілька історичних етапів розвитку поняття оцінювання учнів. Йдеться про педагогічне оцінювання. Спочатку таке оцінювання, як правило, зводилось до простої констатації факту успішності чи не успішності учня. Далі цей процес оцінювання ускладнювався, тому що вчитель намагався подати описову узагальнену характеристику навчальної успішності того, хто вчиться, базуючись на спостереженнях протягом тривалого часу. Наступною важливою зміною підходів до педагогічного оцінювання було запровадження певних стандартів оцінювання. Для наведених вищих етапів розвитку педагогічного оцінювання характерно те, що провідну роль в суб'єктно-об'єктних відношеннях відігравав учитель у процесі оцінювання [1, с. 35]. На думку вищезазначених науковців, на четвертому етапі педагогічного оцінювання успішності учнів додається врахування думки, позиції, пояснення учня та діалог між учителем та учнем.

Сучасний світ не може існувати без використання інформаційно-комп'ютерних технологій. На нашу думку, слід виділити V етап оцінювання успішності навчання учнів – інформаційний. До його кардинальних характеристик можна віднести сукупність усіх суттєвих особливостей попередніх чотирьох етапів. Зрозуміло, що на цьому етапі й вчитель і учень вільно користуються інформаційно-комп'ютерними технологіями.

Висновки. Зміст суперечностей в оцінюванні екологічної компетентності випускників загальноосвітніх навчальних закладів є актуальним, ці суперечності – різноманітні, потребують глибокого вивчення, аналізу та зняття. Е. Губа та Я. Лінкольн запропонували чотири етапи оцінювання успішності навчання учнів. Однак, ми вважаємо, що, відповідаючи на виклики часу, слід проаналізувати сучасний етап (інформаційний) оцінювання успішності навчання випускників загальноосвітніх закладів.

1. Guba E. G., Lincoln Y. S. Forth Generation Evaluation / E.G. Guba, Y. S. Lincoln. – Newbury Park CA : Sage, 1989. – 289 p.